

**O'SMIR YOSHDAGI BOLALARDA PARODONTITNI DAVOLASH
SAMARADORLIGINI OSHIRISH CHORALARI**

Xo'jamberdiev Bobirjon Sobirjonovich

Bolalar stomatologiyasi kafedrası

Andijon davlat tibbiyot instituti

Annotatsiya, Zamonaviy periodontologiyada periodontitning turli shakllarini antibiotiklar bilan davolash muammosi katta qiziqish uyg'otadi, antibakterial dorilarni qabul qilishning har xil usullari o'rganilmoqda. Ushbu patologiyaning ko'pgina tadqiqotlari moksifloksasin, azitromisin, shuningdek amoksisillin va metronidazolning kombinatsiyasiga bag'ishlangan. Antibiotiklardan qo'shimcha foydalanish periodontitning turli shakllarini davolash natijalarini yaxshilaydi.

Kalit so'zlar: periodontit, periodont, bakterial periodontal topopatogenlar, periodontal patogen mikroorganizmlar, antibakterial terapiya.

Dolzarblik. So'nggi yillardagi dalillar shuni ko'rsatadiki, periodontal yallig'lanish kasalliklari og'iz bo'shlig'ining kommensal mikroflorasi, makroorganizmning himoya omillari tizimi va ovqatlanish va chekish kabi atrof-muhit omillari o'rtasidagi murakkab o'zaro ta'sir natijasida yuzaga keladi. Ushbu omillardan mikrobial eng muhim deb tan olingan[2].

Paradontit-bu tizimli xususiyatga ega bo'lgan jiddiy kasallik. Uni davolash qiyin[3]. Periodontit uchun antibiotiklar eng samarali hisoblanadi, ammo terapiya tizimli bo'lishi kerak. Kompleks davolashsiz har qanday vosita kuchsizdir, chunki bugungi kunda periodontit uchun universal davo yo'q[1,4].

Tadqiqotning maqsadi periodontitning turli shakllari bo'lgan bemorlarda antibiotik terapiyasining eng samarali usullarini aniqlash va tahlil qilishdir.

Tadqiqot materiallari va usullari. Ish 11-16 yoshdagi 62 bemorni (32 erkak va 30 ayol) stomatologik tekshiruv natijalariga asoslangan.davolangan periodontit tashxisi qo'yilgan 78 tish.

Tadqiqot natijalari. Jahon miqyosida qator ilmiy izlanishlar og‘iz bo‘shlig‘i holatini o‘rganishga qaratilgan. Bunda og‘iz bo‘shlig‘i kasalliklarining oldini olish, tashhishlash va davolashni takomillashtirishga qaratilgan keng ko‘lamli ilmiy tadqiqotlar olib borilmoqda. Shu bilan bog‘liq holda og‘iz bo‘shlig‘i kasalliklari kelib chiqishining o‘ziga xosligini aniqlash, tizimli va mahalliy metabolik, immunologik jarayonlarning buzilishini hisobga olgan holda kasalliklar rivojlanishi sabablari asoslanmoqda, tashhishlash va davolash algoritmi, shuningdek remissiya muddatini uzaytiruvchi chora tadbirlar ishlab chiqilmoqda. Ammo, o‘smir bemorlarda og‘iz bo‘shlig‘i kasalliklarini erta aniqlash, davolash va oldini olishda xalq tabobatida ishlatiladigan usullar masalalari yetarlicha yoritib berilmagan.

Ushbu jarayonda kasallikning keng tarqalganligi, davolash samaradorligining pastligi hamda asoratlar qolish xavfining mavjudligini inobatga olib, ushbu patologiya kuzatilgan o‘smirlarda og‘iz bo‘shlig‘i kasalliklarini tashhishlash, davolash va oldini olishni takomillashtirish zarurati oshgan.

O‘smir yoshdagi bolalarda uchraydigan og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavati kasalliklari profilaktikasining samarali usullarini tanlashga mukammallashgan yondashuv kompleksi taklif qilingan.

O‘smir yoshdagi bolalarda uchraydigan og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavati kasalliklari tarqalishi, intensivligining o‘sishi, og‘iz bo‘shlig‘i gigiena darajasi, og‘iz suyuqligi ko‘rsatkichlarining patologik o‘zgarishlari, yallig‘lanish reaksiyasi bo‘yicha ko‘rsatkichlari asosida stomatologik holatni aniqlash hamda baholash usullari amaliyotga tavsiya etilgan.

O‘smirlar stomatologik salomatligini mustahkamlash maqsadida tavsiya eilgan profilaktik og‘iz bo‘shlig‘ini kalampirmunchok damlamasini mahalliy qo‘llagan holda kompleks terapiyaning yuqori samaradorligi ibotlangan.

O‘smir yoshdagi bolalar uchun ishlab chiqilgan stomatologik kasalliklarning oldini olish kompleks tadbirlar algoritmi birlamchi profilaktikasi kompleksiga kirgan nazoratli tish yuvish, og‘iz bo‘shlig‘i gigienasiga rioya qilish, gigiena vositalarini tanlash, stomatolog qabuliga har chorakda bir marta tashrif buyurish tadbirlarining ijobiy samarasi aniqlangan va stomatologik amaliyotga tavsiya etilgan.

Xulosa. Antibakterial dorilar bilan bir qatorda surunkali engil periodontitni konservativ davolash algoritmiga periodontal qon oqimini rag'batlantiradigan dorilarni kiritish kerak, chunki antibakterial dorilar ta'sirida ta'sirlangan to'qimalarda mikrosirkulyatsiyani tiklash to'liq amalga oshirilmaydi.

Shunday qilib, periodontium tanamizning ko'p qirrali va juda qiziqarli sohasi bo'lib, u chuqur o'rganishni va o'ziga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lishni talab qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Атрушкевич, В. Г. Особенности микробиоценоза зубного налета у пациентов с агрессивным и хроническим генерализованным пародонтитом / В. Г. Атрушкевич, Е. А. Тихомирова, И. В. Зудина // Кремлевская медицина. Клинический вестник. - 2018. - № 2. - С. 88-97.
2. Зорина, О. А. Антимикробная эффективность системного применения антибиотиков разных групп в комплексном лечении пациентов с хроническим генерализованным пародонтитом / О. А. Зорина, И. С. Беркутова, А. А. Басова // Стоматология. - 2014. - № 5. - С. 13-18.
3. Уварова Л.В., Еловицова Т.М., Боронина Л.Г. Способ определения необходимости назначения антибактериальной терапии при лечении пародонтита: патент на изобретение Российская Федерация - 2008.
4. Krayner, J. W. Non-surgical chemotherapeutic treatment strategies for the management of periodontal diseases / J. W. Krayner, R. S. Leite, K. L. Kirkwood // Dent Clin North Am. - 2010. - Vol. 54, № 1.